

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Psychopatologia

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Psychologia		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 23PSYN.58O.04263.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Psychologii i Kognitywistyki		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia jednolite magisterskie		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia niestacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty ogólne	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Lidia Cierpiątkowska		
Prowadzący zajęcia	Lidia Cierpiątkowska, Dominika Górską		
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Ćwiczenia: 20, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 8

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przedstawienie studentom/tkom modeli normy, normalności i zaburzeniach psychicznych oraz zapoznanie z wiedzą o kryteriach wyodrębniania znaczących klinicznie w klasyfikacjach medycznych i w psychopatologii.
C2	Zapoznanie studentów/tki z etapami tworzenia klasyfikacji zaburzeń psychicznych i zachowania oraz klas zaburzeń psychicznych i jednostek klinicznych na poziomie objawowym opisanych w ICD-11 (wersja wstępna WHO) oraz DSM-5.
C3	Przedstawienie klas i poszczególnych zaburzeń psychicznych w klasach wyodrębnionych w ICD-11.
C4	Kształcenie umiejętności refleksowania nad ograniczeniami w rozpoznaniu typu zaburzenia psychicznego w związku ze zjawiskiem współwystępowania zaburzeń psychicznych i zachowania.
C5	Kształcenie umiejętności rozpoznawania swoich reakcji na osoby z zaburzeniami psychicznymi i zachowania oraz umiejętności komunikowania się z innymi specjalistami w zakresie zdrowia psychicznego i ustalania diagnozy różnicowej (kryterialnej).
C6	Kształcenie umiejętności komunikowania się z innymi specjalistami w zakresie zdrowia psychicznego i ustalania diagnozy różnicowej (kryterialnej).

Wymagania wstępne

Ogólna wiedza z psychologii ogólnej, procesów poznawczych, emocji i motywacji.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna kryteria zdrowia psychicznego - wskaźniki normy ilościowej, społeczno-kulturowej oraz paradygmatycznej w psychologii.	PSY_K5_W01, PSY_K5_W05	Test, Raport
W2	Zna procedury i kryteria tworzenia klasyfikacji zaburzeń psychicznych i zachowania ICD-11 oraz DSM-5 oraz ich zastosowanie w formułowaniu diagnozy różnicowej (kategorialnej).	PSY_K5_W05, PSY_K5_W06, PSY_K5_W10, PSY_K5_W13	Test, Raport
W3	Zna podstawy psychopatologii ogólnej. Zna ilościowe i jakościowe zaburzenia procesów psychicznych - poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych oraz struktur psychicznych.	PSY_K5_W05, PSY_K5_W06, PSY_K5_W10, PSY_K5_W13	Test, Raport
W4	Zna objawy typów zaburzeń psychicznych i zachowania w wyodrębnionych w ICD-11 i DSM-5 klasach zaburzeń u osób dorosłych; poznał objawy wybranych zespołów klinicznych u dzieci i młodzieży.	PSY_K5_W05, PSY_K5_W06, PSY_K5_W10, PSY_K5_W12	Test, Raport
W5	Posiada wiedzę o uwarunkowaniach biologicznych wybranych zaburzeń psychicznych i zachowania.	PSY_K5_W02, PSY_K5_W03, PSY_K5_W08, PSY_K5_W12, PSY_K5_W13	Test, Raport
Umiejętności - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	Potrafi zastosować kryteria normy i normalności dla wskazania znaczących klinicznie w narracji pacjenta.	PSY_K5_U02, PSY_K5_U03, PSY_K5_U07	Test, Raport
U2	Potrafi zastosować wiedzę o konstruowaniu klasyfikacji medycznych do postępowania diagnostycznego oraz formułowania diagnozy różnicowej.	PSY_K5_U02, PSY_K5_U03	Test, Raport
U3	Potrafi wykorzystać wiedzę z psychologii ogólnej do rozumienia i oceny zaburzeń procesów psychicznych: poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych.	PSY_K5_U02, PSY_K5_U03	Test, Raport
U4	Potrafi rozpoznać i ocenić znaczenie klinicznie różnych objawów dla wskazania typu zaburzenia psychicznego wyodrębnionego w ICD-11 (na podstawie obserwacji rozmowy z pacjentem i/lub case study).	PSY_K5_U03, PSY_K5_U12	Test, Raport
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	Monitoruje własne sposoby myślenia o kryteriach wyodrębniania znaczących klinicznie w kontekście podejścia ilościowego, społeczno-kulturowego i paradygmatycznego do normy i normalności.	PSY_K5_K02	Kolokwium ustne, Projekt
K2	Krytycznie odnosi się do własnych poglądów oraz ma pewne możliwości do uwzględniania sposobu myślenia o zaburzeniach psychicznych profesjonalistów reprezentujących inne dziedziny zdrowia psychicznego	PSY_K5_K02, PSY_K5_K13	Kolokwium ustne, Projekt
K3	W sposób wrażliwy reaguje na trudności pacjentów podczas rozmowy i obserwacji klinicznej prowadzonej przez klinicystów.	PSY_K5_K01, PSY_K5_K07	Kolokwium ustne, Projekt
K4	Jest gotowy/a do współpracy z profesjonalistami reprezentującymi różne dyscypliny w zakresie zdrowia psychicznego i jego leczenia.	PSY_K5_K07, PSY_K5_K12, PSY_K5_K13	Kolokwium ustne, Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Kryteria zdrowia psychicznego wg kryteriów normy statystycznej, społeczno-kulturowej oraz prototypowej – paradygmatycznej w psychologii.	W1, W2, U1, U2	Wykład
2.	Procedury i kryteria tworzenia klasyfikacji zaburzeń psychicznych i zachowania ICD-11 oraz DSM-5 – od podejścia kategorialnego do hybrydowego, dymensjonalno-kategorialnego.	W1, W2, U1, U2	Wykład
3.	Psychopatologia ogólna. Ilościowe i jakościowe zaburzenia procesów psychicznych (poznawczych, emocji i motywacji) i struktur psychicznych.	W3, U3	Wykład
4.	Schizofrenia i inne pierwotne zespoły psychotyczne. Objawy pozytywne (wytwórcze) i negatywne w schizofrenii. Biologiczne uwarunkowania. Case study.	W4, W5, U4, K3	Wykład, Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Katatonia: wtórna, związana z zaburzeniami psychicznymi i wywołana lekami. Case study.	W4, U4, K3	Wykład
6.	Zaburzenia lękowe lub zaburzenia związane z lękiem: zaburzenia lękowe uogólnione, fobie, fobia społeczna. Case study.	W4, U4	Wykład, Ćwiczenia
7.	Zaburzenia związane ze stresem – zespół stresu potraumatycznego, zespół złożonego stresu, przedłużająca się żałoba. Case study.	W4, W5, U4, K3	Wykład, Ćwiczenia
8.	Zaburzenia dysocjacyjne: amnezja dysocjacyjna, dysocjacyjne zaburzenia tożsamości; zaburzenia depersonalizacyjno-derealizacyjne, zaburzenia transowe. Case study.	W4, U4, K1	Wykład
9.	Zaburzenia neurorozwojowe np., zaburzenia uczenia się, spektrum autyzmu, zaburzenia rozwoju intelektualnego i zaburzenia neuropoznawcze. Case study.	W4, W5, U4, K3	Wykład, Ćwiczenia
10.	Uzależnienie, szkodliwe używanie substancji psychoaktywnych.	W4, W5, U4, K3	Wykład, Ćwiczenia
11.	Zaburzenia osobowości i pokrewne. Case study.	W4, U4	Wykład, Ćwiczenia
12.	Zaburzenia nastroju: epizodyczne i przewlekłe. Case study.	W4, W5, U4, K3	Wykład, Ćwiczenia
13.	Zaburzenia kontroli impulsów: piromania, kleptomania, inne np. związane z zachowaniami seksualnymi. Zaburzenia pozorowane (fikcyjne) skierowane na siebie, wymuszane na innych. Case study.	W4, W5, U4, K1	Wykład
14.	Demencja i zespoły amnestyczne. Case study.	W4, W5, U4	Wykład
15.	Tożsamości seksualna i jej oblicza. Zaburzenia parafilne: ekshibicjonizm, pedofilia, zaburzenia frotteurystyczne. Case study.	W4, U4, K1, K2	Wykład
16.	Zasady współpracy z profesjonalistami reprezentującymi różne dyscypliny w zakresie zdrowia psychicznego i jego leczenia.	K1, K4	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Dyskusja
Ćwiczenia	Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Pokaz i obserwacja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
-------------	--------------------------

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Liczba punktów na egzaminie i zaliczeniu i odpowiadające im oceny ≥90% punktów – bdb (5,0) ≥80% - db+ (4,5) ≥70% - db (4,0) ≥60% - dst+ (3,5) ≥51% - dst (3,0) <50% - ndst (2,0)
Ćwiczenia	- obecność (min. 80%) - analiza jakościowa case study na ćwiczeniach - wymiana informacji o case study na ćwiczeniach

Literatura

Obowiązkowa

1. Gałęcki, P. (red.). (2022). Badanie stanu psychicznego. Rozpoznania według ICD-11 (rozdz. 2-21 bez leczenia, aspektów prawnych). Wrocław: Edra Urban&Partner.
2. Cierpiałkowska, L. (2010). Psychopatologia (rozdz. 1, 5, 6 – całość oraz 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 w zakresie uwarunkowań biologicznych zaburzenia). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.

Dodatkowa

1. Butcher, J.N., Hooley, J.M., Mineka, S. (2017). Psychologia zaburzeń DSM-5. Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
2. Kendall, P.C. (2004). Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji (r. 3 –11 z wyłączeniem części o leczeniu). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
3. DSM-5 (2018). Kryteria diagnostyczne zaburzeń psychicznych. Warszawa: Urban & Partner EDRA.
4. Morrison, J. (2016). DSM-5 bez tajemnic. Kraków – Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	20
Czytanie wskazanej literatury	40
Przygotowanie do egzaminu	60
Przygotowanie do zaliczenia	30
Przygotowanie do zajęć	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 210
Liczba punktów ECTS	ECTS 8

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PSY_K5_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przejawiania prospołecznej postawy wobec osób o różnych potrzebach w zakresie wsparcia i pomocy psychologicznej, kontaktowania się i prowadzenia rozmowy diagnostycznej w celu określenia tych potrzeb.
PSY_K5_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycyzmu wobec własnych poglądów oraz do ich zmiany w świetle danych i argumentów; podejmowania dalszego kształcenia na skutek identyfikacji ograniczeń własnej wiedzy i umiejętności.
PSY_K5_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do kontaktowania się i współpracy ze specjalistami reprezentującymi różne specjalności w zakresie działań diagnostycznych i pomocowych w różnych obszarach psychologii stosowanej.
PSY_K5_K12	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do propagowania zasady dbałości o zdrowie psychiczne i fizyczne w swoim środowisku pracy, rozpoznawania potencjalnych zagrożeń dla zdrowia psychicznego i somatycznego.
PSY_K5_K13	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współpracy z profesjonalistami reprezentującymi różne dziedziny naukowe, zajmującymi się optymalizowaniem funkcjonowania ludzi w różnych warunkach społecznych i środowiskowych.
PSY_K5_U02	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać informacje z literatury, baz danych i innych źródeł, z wykorzystaniem Internetu, ze świadomością działających w nim mechanizmów.
PSY_K5_U03	Absolwent/ka potrafi integrować informacje pochodzące z różnych koncepcji psychologicznych na temat prawidłowego i zaburzonego rozwoju procesów psychicznych w cyklu życia człowieka, zwłaszcza procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych oraz relacji społecznych.
PSY_K5_U07	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać i opisać oraz wyjaśnić uwarunkowania występujące między ludźmi wynikające z różnic temperamentu, osobowości i odmienności we wzorcach funkcjonowania społecznego.
PSY_K5_U12	Absolwent/ka potrafi pracować indywidualnie, w zespole, w tym jako lider, projektując oraz prowadząc postępowanie diagnostyczne i oddziaływania pomocowe dla osób na różnych etapach życia - od dzieciństwa do późnej dorosłości.
PSY_K5_W01	Absolwent/ka zna i rozumie koncepcje psychologiczne człowieka, miejsce jakie zajmuje psychologia w systemie nauk i tego powody.
PSY_K5_W02	Absolwent/ka zna i rozumie biologiczne podstawy zachowań człowieka i posługuje się podstawową terminologią z zakresu neuronauki i neuropsychologii.
PSY_K5_W03	Absolwent/ka zna i rozumie różnorodne podejścia do analizy procesu rozwoju człowieka w cyklu życia.
PSY_K5_W05	Absolwent/ka zna i rozumie pytania służące pogłębieniu rozumienia zagadnień zdrowia i zaburzeń psychicznych.
PSY_K5_W06	Absolwent/ka zna i rozumie funkcjonowanie procesów poznawczych, których badaniem i wyjaśnianiem zajmuje się psychologia i nauki pokrewne.
PSY_K5_W08	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe zagadnienia z zakresu dyscyplin bazowych dla psychologii: biologicznych podstaw zachowania, logiki, filozofii, neuronauki, technologii informacyjnej.
PSY_K5_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób sens stosowania psychologii w obszarze działań diagnostycznych i pomocowych, zwłaszcza w dziedzinach psychologii: zdrowia, klinicznej, pracy i organizacji, społecznej i edukacji.
PSY_K5_W12	Absolwent/ka zna i rozumie mechanizm adaptacyjnego i dezadaptacyjnego funkcjonowania człowieka w różnych kontekstach i warunkach społecznych.
PSY_K5_W13	Absolwent/ka zna i rozumie etapy postępowania diagnostycznego, zasady prowadzenia diagnozy dla różnych celów oraz sposoby integracji uzyskanych rezultatów z użyciem różnych narzędzi badawczych.